CZU: 343.6:343.545:343.431(478:498) **https://doi.org/10.59295/sum8(188)2025_19**

EVOLUȚIA TRAFICULUI DE FIINȚE UMANE ÎN REPUBLICA MOLDOVA ȘI ROMÂNIA: ANALIZĂ STATISTICĂ

***Vadim SOLTAN*,**
Universitatea de Stat din Moldova

Acest studiu comparativ examinează traficul de ființe umane în Republica Moldova și România, evidențiind diferențele și asemănările în tipurile de exploatare și profilul victimelor. În Moldova, exploatarea prin muncă este mai frecventă, vizând atât minori, cât și adulți vulnerabili economic, cu o prezență semnificativă a traficului transnațional pentru muncă. Vulnerabilitățile socio-economice, migrația și mediul rural sau marginalizat sporesc riscul victimelor. În România, traficul sexual predomină, afectând în special femei și fete tinere, inclusiv minori, iar exploatarea prin muncă are o pondere mai redusă. Deși ambele țări aplică măsuri de combatere, subidentificarea și capacitatea limitată a autorităților rămân provocări majore, necesitând politici consolidate și adaptate contextului local.

***Cuvinte-cheie**: trafic de ființe umane, exploatare prin muncă, trafic sexual, vulnerabilități socio-economice, migrație.*

THE EVOLUTION OF HUMAN TRAFFICKING IN THE REPUBLIC OF MOLDOVA AND ROMANIA: STATISTICAL ANALYSIS

This comparative study examines human trafficking in the Republic of Moldova and Romania, highlighting differences and similarities in the types of exploitation and the profile of victims. In Moldova, labor exploitation is more common, targeting both minors and economically vulnerable adults, with a significant presence of transnational labor trafficking. Socio-economic vulnerabilities, migration, and rural or marginalized environments increase the risk of victims. In Romania, sexual trafficking predominates, affecting mainly young women and girls, including minors, and labor exploitation has a lower share. Although both countries apply countermeasures, under-identification and limited capacity of the authorities remain major challenges, requiring strengthened policies adapted to the local context.

***Keywords**: human trafficking, labor exploitation, sex trafficking, socio-economic vulnerabilities, migration.*

Introducere

Motivul unei infracțiuni este un impuls intern, determinat de anumite nevoi, după care făptuitorul a fost îndrumat să comită o infracțiune. Scopul este rezultatul final pe care criminalul încearcă să-l atingă [1, p. 41-49].

Traficul de ființe umane este una dintre cele mai grave forme de criminalitate organizată transnațională și, conform estimărilor ONU, afectează anual sute de mii de victime la nivel mondial. În definițiile crimei organizate, unde conceptul este relevat de activitatea infracțională organizată, nu este vorba despre criminalitate, ci despre activitate criminală [2, p. 209-229], *Raportul Global privind traficul de persoane 2024* publicat de Oficiul Națiunilor Unite pentru Droguri și Criminalitate (UNODC) subliniază că exploatarea sexuală și munca forțată reprezintă principalele forme de trafic, dar în creștere sunt și alte tipuri precum cerșetoria forțată, exploatarea copiilor pentru activități ilegale sau traficul de organe. Raportul indică, de asemenea, o creștere a cazurilor de recrutare prin platforme online și social media, ceea ce face identificarea și combaterea fenomenului mult mai dificilă. În plus, traficul de persoane generează profituri ilicite estimate la miliarde de dolari anual, ceea ce îl plasează printre cele mai profitabile activități ale crimei organizate. Din punct de vedere social, traficul de ființe umane este considerat a fi una dintre formele moderne de sclavie (așa-numita „sclavie albă”), iar din punct de vedere criminologic –una dintre cele mai periculoase și profitabile forme de sclavie internațională [3, p. 118-128].

Victimele traficului de ființe umane sunt adesea recrutate prin metode frauduloase, precum promisiuni

false de angajare, oportunități educaționale inexistente sau căsătorii aranjate [4, p. 91-101], și de cele mai multe ori se exercită controlul asupra acestora prin violență. Violența este o tendință de a-i subjuga pe ceilalți, de a desfășura activități sociale autoritare [5, p. 392-403].

De asemenea, rețeaua digitală se transformă adesea într-un spațiu favorabil activităților infracționale, traficul ilegal, în care crima organizată își are rădăcinile, dar își schimbă modus operandi prin trecerea din lumea reală în spațiul cibernetic [6, p. 41-53].

Fenomenul este puternic influențat de crizele economice, politice și umanitare. Conflictele armate, instabilitatea politică și migrațiile forțate creează condiții de vulnerabilitate, crescând riscul ca persoanele aflate în mișcare să fie exploatate. În contextul războiului din Ucraina, agențiile internaționale și organizațiile neguvernamentale au semnalat riscuri sporite pentru refugiați, în special femei și copii, expuși exploatării sexuale sau muncii forțate în țările de tranzit și destinație din Europa Centrală și de Est.

Europa rămâne atât o zonă de origine, cât și de tranzit și destinație pentru victimele traficului. Datele Eurostat și rapoartele *Group of Experts on Action against Trafficking in Human Beings* (GRETA) arată că majoritatea victimelor identificate în Uniunea Europeană sunt cetățeni europeni, ceea ce contrazice percepția că traficul ar fi exclusiv o problemă „importată”. Exploatarea sexuală domină statisticile (aproximativ 60% din cazurile raportate), urmată de exploatarea prin muncă (circa 30%). În ultimii ani, s-a înregistrat o diversificare a sectoarelor de exploatare: construcții, agricultură, servicii de menaj, precum și activități de criminalitate forțată (furturi, trafic de droguri la scară mică).

Atât Republica Moldova cât și România sunt considerate în principal țări de origine pentru victimele traficului de persoane, însă România, fiind stat membru UE și situată la intersecția rutelor migratorii, are și rol de tranzit și destinație. Rapoartele *Trafficking in Persons* (TIP Report, 2024) și evaluările GRETA arată că cetățeni ai acestor două state au fost identificați ca victime în mai multe țări din Europa Occidentală (Italia, Spania, Germania, Marea Britanie). Victimele provin adesea din medii socio-economice defavorizate, cu nivel scăzut de educație, lipsă de oportunități pe piața muncii și expunere la violență domestică.

România se confruntă în special cu exploatarea sexuală a femeilor și fetelor, dar și cu forme tot mai vizibile de exploatare prin muncă, în special în agricultură și construcții. În Republica Moldova, exploatarea prin muncă are o pondere ridicată, iar fenomenul migrației externe masive amplifică riscurile de trafic. Potrivit datelor procuraturii moldovene, în prima jumătate a anului 2025 au fost identificate 61 de victime, dintre care o treime erau copii.

Astfel, în plan global, traficul de ființe umane rămâne o amenințare complexă, adaptabilă și puternic conectată la evoluțiile socio-economice și tehnologice. În Europa de Est și Sud-Est, vulnerabilitățile legate de migrație, sărăcie și instabilitate politică sporesc amploarea fenomenului. România și Republica Moldova ocupă un loc central în acest tablou regional, ceea ce justifică analiza comparativă a datelor statistice și a eficienței răspunsurilor instituționale în raport cu standardele Uniunii Europene.

Studierea experienței statelor străine în materie legislativă, inclusiv de drept penal, permite legiuitorului național să-și concentreze atenția asupra îmbunătățirii cadrului de reglementare existent, ceea ce este necesar pentru dezvoltarea ideilor de reformare a sistemului juridic [7, p. 101-117].

Statisticile oferă guvernelor și organizațiilor internaționale baza obiectivă pentru elaborarea și implementarea strategiilor de combatere a traficului. Fără date cantitative și calitative privind numărul de victime, tipurile de exploatare, profilul infractorilor și tendințele geografice, politicile rămân generale și mai puțin eficiente. De exemplu, dacă datele arată o creștere a exploatării prin muncă în anumite sectoare (agricultură, construcții), autoritățile pot adapta controalele de muncă și campaniile de informare către acele domenii.

Datele statistice permit evaluarea impactului legilor și politicilor deja implementate. Indicatori precum numărul de investigații pornite, rata condamnărilor definitive, numărul de victime asistate sau rata de reintegrare socială pot arăta dacă un stat aplică eficient legislația și dacă victimele primesc sprijin real. Raportările periodice (de ex. GRETA, UNODC, TIP Report) folosesc exact aceste date pentru a evalua progresul fiecărei țări.

Statistica ajută la identificarea grupurilor cu risc ridicat (de exemplu, minori din mediul rural, femei tinere fără acces la educație sau migranți economici). Analiza acestor date sprijină dezvoltarea campaniilor de prevenire țintite și a programelor sociale care reduc vulnerabilitatea la recrutare. Așadar, cifrele nu reflectă doar fenomenul prezent, ci și potențialul de apariție a cazurilor viitoare.

Publicarea statisticilor are și un rol social: conștientizează cetățenii și mass-media asupra gravității fenomenului. Vizibilitatea cifrelor crește presiunea asupra autorităților de a acționa și stimulează implicarea societății civile și a organizațiilor nonguvernamentale în sprijinul victimelor.

Trebuie menționat că statisticile oficiale surprind doar partea vizibilă a fenomenului. Din cauza caracterului clandestin al traficului și a stigmatizării victimelor, multe cazuri rămân nereportate. Prin urmare, datele existente trebuie interpretate cu prudență și completate prin cercetări calitative, interviuri și observații de teren.

Prezentarea datelor pentru Republica Moldova

În Republica Moldova, traficul de ființe umane continuă să reprezinte o problemă serioasă, influențată de vulnerabilitățile socio-economice și de migrația externă, iar victimele traficului de ființe umane suferă traume fizice și psihologice grave [8, p. 49-63].

Datele oficiale ale Procuraturii Generale arată că, în prima jumătate a anului 2025, au fost identificate 61 de victime ale traficului de ființe umane și copii, dintre care 40 adulți (13 femei și 27 bărbați) și 21 minori (17 fete și 4 băieți) [9]. Distribuția victimelor pe sexe și vârste indică faptul că fenomenul nu afectează exclusiv femeile, cum se considera adesea, ci și bărbații, în special în cazurile de exploatare prin muncă forțată.

În aceeași perioadă, autoritățile au pornit 39 de cauze penale: 26 pentru trafic de ființe umane și 13 pentru trafic de copii [9]. În instanță au fost transmise 15 cauze, iar în urma proceselor au fost condamnați 22 de inculpați, toți primind pedepse privative de libertate [9]. Aceste rezultate arată un grad relativ ridicat de eficiență în procesarea dosarelor ajunse în fața instanței, dar sugerează și existența unui număr mult mai mare de cazuri care nu sunt raportate sau nu ajung să fie investigate corespunzător.

Raportul Departamentului de Stat al SUA privind traficul de persoane pentru anul 2024 a menținut Republica Moldova în categoria TIER 2, ceea ce înseamnă că, deși autoritățile fac eforturi considerabile pentru a combate fenomenul, nu sunt îndeplinite pe deplin standardele minime internaționale [10]. Această poziționare confirmă ideea că există un decalaj între cadrul legal și implementarea efectivă a măsurilor de protecție și prevenire.

Trebuie menționat că amploarea reală a fenomenului depășește statisticile oficiale. Migrația masivă a forței de muncă, lipsa oportunităților economice și vulnerabilitățile sociale creează un teren fertil pentru recrutarea victimelor, multe dintre acestea fiind exploatate în afara granițelor țării. Stigmatizarea socială, lipsa de informare și neîncrederea în instituții contribuie la subraportare. În acest sens, rapoartele organizațiilor internaționale, precum UNODC și GRETA, atrag atenția că datele disponibile reprezintă doar „vârful aisbergului”, iar fenomenul este mult mai extins decât o arată cifrele oficiale [11].

În Republica Moldova, analiza dosarelor penale pornite pentru infracțiunea de trafic de ființe umane și de copii oferă o imagine mai detaliată asupra modului în care fenomenul este gestionat de către autorități. Potrivit datelor furnizate de Procuratura Generală, doar în primul semestru al anului 2025 au fost pornite 39 de cauze penale: 26 dintre acestea vizau traficul de ființe umane, iar 13 cazuri priveau traficul de copii [9]. Aceste cifre sunt relevante nu doar pentru volumul activității judiciare, ci și pentru diversitatea victimelor implicate.

Distribuția victimelor în funcție de gen și vârstă relevă aspecte importante. Din totalul celor 61 de victime identificate în aceeași perioadă, 40 erau adulți și 21 – copii [9]. În rândul adulților, predominau bărbații (27 de cazuri) față de femei (13 cazuri), o realitate care contrazice imaginea tradițională a traficului de persoane ca fenomen centrat aproape exclusiv pe exploatarea femeilor. În cazul minorilor, situația este însă inversă: 17 fete și 4 băieți, ceea ce reflectă vulnerabilitatea sporită a fetelor în fața exploatării, mai ales de natură sexuală [9].

Evoluția acestor date trebuie interpretată în contextul socio-economic și cultural al Republicii Moldova. Bărbații adulți ajung adesea victime în cazurile de muncă forțată, în timp ce femeile și fetele sunt mai frecvent expuse exploatării sexuale. Copiii, atât băieți cât și fete, sunt vulnerabili nu doar la exploatarea sexuală, ci și la exploatarea prin muncă, cerșetorie sau activități ilegale.

În ceea ce privește procesarea cauzelor, în primul semestru al anului 2025 au fost transmise în instanță

15 dosare penale privind traficul de persoane și copii [9]. Rezultatul acestor procese a fost pronunțarea unor sentințe de condamnare împotriva a 22 de inculpați, toți fiind sancționați cu pedepse privative de libertate [9]. Această rată a condamnărilor este semnificativă dacă se raportează doar la cauzele deferite justiției, însă raportată la numărul total de dosare pornite, arată că o parte importantă dintre acestea rămâne în faze preliminare sau întâmpină dificultăți în administrarea probelor.

Durata procedurilor judiciare nu este detaliată în rapoartele oficiale recente, însă evaluările organizațiilor internaționale, precum GRETA, au semnalat în trecut că procesele legate de traficul de ființe umane în Republica Moldova sunt adesea prelungite, din cauza complexității investigațiilor și a dificultății de a obține mărturii consistente din partea victimelor [12]. Această realitate subliniază că, deși numărul de condamnări există, lungimea și complexitatea proceselor pot descuraja unele victime să colaboreze până la final.

În concluzie, datele disponibile conturează un tablou mixt: pe de o parte, există rezultate în obținerea de condamnări ferme, ceea ce arată determinarea autorităților de a pedepsi traficanții; pe de altă parte, numărul mare de dosare rămase în investigație și durata procedurilor indică provocări sistemice. Distribuția victimelor pe gen și vârstă confirmă că fenomenul nu poate fi redus la un singur tip de exploatare sau la o singură categorie socială, ci are ramificații complexe care impun politici diferențiate de prevenire și sprijin.

Prezentarea datelor pentru România

În anul 2024 autoritățile române au înregistrat o creştere semnificativă a numărului de victime identificate de traficul de ființe umane. Agenţia Naţională Împotriva Traficului de Persoane (ANITP) raportează că, în Sistemul de Management al Evenimentelor (SIMEV), au fost înregistrate 610 victime, cu aproximativ 35% mai multe faţă de anul precedent, când numărul victimelor era de 451 [13]. Din totalul acestor victime, majoritatea sunt femei (491), iar aproape jumătate dintre femei – un procent semnificativ – sunt minore, cifră ce ridică problema traficului sexual de copii ca formă prevalentă de exploatare [14].

În același interval, exploatarea sexuală rămâne forma cea mai frecvent raportată: din totalul victimelor identificate în 2024, 308 au suferit exploatare sexuală, urmată de pornografia infantilă cu 150 de cazuri [14]. Aceste cifre sugerează nu doar că traficul sexual este predominant, dar şi că sunt recunoscute şi raportate forme mai grave sau mai puţin vizibile de exploatare a copiilor.

Privind dosarele penale, informaţiile oficiale arată că, în anul 2023, există 1.336 de dosare penale în care Direcţia de Combatere a Criminalităţii Organizate (serviciile implicate în investigaţii cu delegare) a efectuat cercetări. Dintre acestea, aproape jumătate (667) au vizat trafic intern, iar cealaltă jumătate (669) trafic internaţional [15]. De asemenea, au fost destructurate 35 de grupări infracţionale organizate şi trimise în judecată 465 de persoane în legătură cu traficul de persoane în 2023, într-un cadru de cooperare între poliție și DIICOT [16].

Condamnările au cunoscut de asemenea o evoluție: în 2023 numărul persoanelor condamnate pentru traficul de persoane a crescut comparativ cu anul precedent – de la 138 la 162 condamnări. Numărul de anchete investigate în 2023 a fost de 538, faţă de 458 în anul 2022 [17]. Aceste creșteri indică o activitate sporită a autorităţilor, de la depistare până la sancționarea infractorilor.

Despre durata procedurilor, datele concrete nu sunt detaliate în sursele publice recente. Se menționează însă că există dosare active, unii copii devin victime, iar autoritățile semnalează provocări legate de procedurile investigative și de cooperarea internațională, însă nu există în mod public o statistică actualizată privind numărul de luni sau ani necesari de la începerea investigației până la condamnarea finală.

În România, exploatarea sexuală continuă să fie forma predominantă a traficului de ființe umane, conform rapoartelor oficiale și rapoartelor internaționale. În anul 2024, din totalul celor 610 victime identificate, 308 persoane au fost supuse exploatării sexuale [13], ceea ce reprezintă aproximativ 50% din total. Aceasta include atât victime adulte, cât și minori, dintre care o parte semnificativă sunt fete. Această statistică evidențiază faptul că traficul sexual rămâne principala motivație a rețelelor de traficanți și unul dintre cele mai vizibile fenomene de trafic de persoane în România.

Exploatarea prin muncă forțată este a doua categorie ca frecvență, cu 150 de victime raportate în aceeași perioadă [13]. Aceasta reprezintă aproape 25% din totalul victimelor identificate și este predominant asociată cu sectoarele de agricultură, construcții, servicii de menaj și alte activități economice ce presupun muncă

intensivă și condiții precare. Munca forțată afectează atât bărbații, cât și femeile, dar în mod disproporționat persoanele adulte.

Alte forme de trafic identificate în România includ traficul de copii pentru cerșetorie, exploatarea în activități criminale, traficul de organe sau implicarea în pornografia infantilă. De exemplu, 150 dintre victimele raportate în 2024 erau implicate în cazuri legate de pornografia infantilă sau alte forme de exploatare a copiilor [14]. Aceasta subliniază diversitatea formelor de trafic și faptul că simpla clasificare în „exploatare sexuală" sau „muncă forțată" nu surprinde întreaga complexitate a fenomenului.

Distribuția pe tip de exploatare rămâne relativ constantă în ultimii ani, cu mici variații determinate de intensitatea anchetelor și de capacitatea autorităților de a identifica și raporta diferitele tipuri de trafic. Rapoartele GRETA și UNODC subliniază că subraportarea rămâne o problemă majoră, în special în cazul muncii forțate sau al victimelor adulte, care au mai puține șanse să se adreseze autorităților din cauza lipsei de informare sau a presiunii traficanților [18].

Această distribuție evidențiază necesitatea unor strategii diferențiate de prevenire și protecție: programe dedicate femeilor și fetelor pentru prevenirea exploatării sexuale, campanii de informare și monitorizare în sectoarele economice predispuse la muncă forțată și măsuri speciale pentru protecția copiilor exploatați.

Tabelul 1. Comparație a traficului de ființe umane Republica Moldova – România

Indicator	Republica Moldova (S1 2025)	România (2024)
Număr total victime identificate	61	610
Distribuție adulți vs copii	40 adulți, 21 copii	610 total; aproximativ jumătate minori în exploatare sexuală
Distribuție pe gen	Adulți: 27 bărbați, 13 femei Copii: 4 băieți, 17 fete	Femei 491, bărbați 119; victime minore predominante în exploatarea sexuală
Tip exploatare predominant	Exploatare sexuală și muncă forțată (nu se raportează procentual oficial)	Exploatare sexuală: 308 (≈50%) Muncă forțată: 150 (≈25%) Altele: 150 (pornografie infantilă, cerșetorie, activități criminale)
Număr dosare penale pornite	39 (26 trafic persoane, 13 trafic copii)	1.336 (aprox. 667 interne, 669 internaționale)
Cauze transmise instanței	15	Date nu sunt centralizate public, dar 465 persoane trimise în judecată
Condamnări	22 inculpați, toate pedepse privative de libertate	162 persoane condamnate în 2023
Observații suplimentare	Subraportare probabilă; multe cazuri nu ajung în instanță; victime atât copii cât și adulți	Subraportare posibilă în cazul muncii forțate; victime adulte mai puțin vizibile; exploatarea sexuală predominantă

Tabelul a fost întocmit urmare a studiului documentar.

Comparație și analiză

În timp ce România a înregistrat o ușoară creștere a numărului victimelor identificate în 2023 comparativ cu 2021, numărul acestora a scăzut semnificativ față de 2015. În contrast, Republica Moldova a înregistrat o scădere semnificativă a numărului victimelor identificate în 2022 comparativ cu 2021. Această scădere ar putea reflecta o subidentificare a victimelor, o capacitate limitată a autorităților de a detecta cazurile de trafic sau o scădere reală a fenomenului, deși acest lucru din urmă este mai puțin probabil.

Ambele țări au implementat măsuri pentru combaterea traficului de ființe umane, dar este necesar un efort continuu și consolidat pentru a preveni și combate eficient acest fenomen.

În România, traficul de ființe umane implică predominant exploatarea sexuală și, într-o măsură mai

mică, exploatarea prin muncă. Cele mai multe victime identificate sunt femei și fete tinere, cu vârste sub 30 de ani, iar o proporție semnificativă dintre acestea sunt minori. În plus, există cazuri de trafic de copii pentru cerșetorie sau comiterea de infracțiuni. Profilul victimelor indică adesea persoane din medii vulnerabile, cu educație redusă și din zone rurale sau marginalizate, care sunt mai ușor de manipulat și de controlat de rețelele de trafic.

În Republica Moldova, exploatarea sexuală și cea prin muncă sunt de asemenea predominante, însă există o pondere mai mare a traficului pentru muncă în comparație cu România. Victimele sunt în mare parte femei tinere, dar numărul minorilor traficați este, de asemenea, semnificativ. Profilul victimelor include persoane vulnerabile din punct de vedere economic, uneori cu experiență anterioară de migrație sau muncă în afara țării, ceea ce le face mai expuse la exploatare. Spre deosebire de România, în Moldova sunt mai frecvente cazurile de trafic transnațional pentru muncă.

Astfel, diferențele principale între cele două țări constau în tipul de exploatare predominant și în anumite caracteristici ale victimelor. În România, traficul sexual rămâne cea mai frecventă formă, iar victimele sunt adesea minori, în timp ce în Moldova exploatarea prin muncă este mai des întâlnită, iar victimele includ atât minori, cât și adulți vulnerabili economic.

Concluzie

Pe baza datelor prezentate, este clar că ambele țări trebuie să îmbunătățească mai multe aspecte în combaterea traficului de ființe umane, orientând politicile pe prevenție, protecția victimelor și eficiența investigațiilor. În Republica Moldova, traficul continuă să fie o problemă gravă, alimentată de vulnerabilități socio-economice și migrația externă. Chiar dacă autoritățile au identificat 61 de victime în prima jumătate a anului 2025 și au deschis 39 de cauze penale, există un număr semnificativ de cazuri neraportate sau neinvestigate corespunzător. Distribuția victimelor pe gen și vârstă arată că fenomenul nu afectează doar femeile, ci și bărbații, mai ales în exploatarea prin muncă forțată, în timp ce copiii, în special fetele, rămân vulnerabili la exploatarea sexuală. Deși 22 de inculpați au fost condamnați, datele indică întârzieri și dificultăți în administrarea probelor, ceea ce poate descuraja victimele să colaboreze.

În România, numărul victimelor a crescut semnificativ în 2024, atingând 610, majoritatea fiind femei și aproape jumătate minore. Exploatarea sexuală este forma predominantă, urmată de pornografia infantilă și munca forțată. Autoritățile au destructurat grupări infracționale și au condamnat 162 de persoane, dar subraportarea și dificultățile legate de cooperarea internațională și de durata procedurilor judiciare rămân provocări.

În ambele țări, politicile trebuie să se concentreze pe prevenirea traficului prin educație și campanii de informare, protecția victimelor prin centre specializate și servicii de reintegrare, și pe investigații eficiente care să permită identificarea și pedepsirea traficanților. Este necesar un sistem armonizat de raportare între Republica Moldova, România și Uniunea Europeană pentru a permite o evaluare mai clară a fenomenului și coordonarea mai eficientă a măsurilor. Aceasta ar contribui la reducerea subraportării și la creșterea eficienței intervențiilor, atât la nivel național, cât și transfrontalier.

Referințe bibliografice:

1. PASAT, A.-O. General features specific to crimes against the person. În: *Perspectives of Law and Public Administration*, 2023, Vol.12, Issue (1), p. 41-49. ISSN 2601-7830.
2. PASAT, A.-O. Organized Crime - Aspects of Comparative Law. In: *Tempore Mutationis in International and Comparative Law*, Contributions to the 3rd Conference on Comparative and International Law International Conference, June 23, 2023, Bucharest: Editura Adjuris, p. 209 -229, ISBN 978-606-95351-9-6.
3. PASAT, A.-O. Trafficking in Human Beings. Peculiarities of Criminal Legal Characteristics. In: *Adapting to Change Business Law Insights from Today's International Legal Landscape*, Contributions to the 13th International Conference Challenges of Business Law in the Third Millennium, November 17, 2023, Bucharest, Editura Adjuris, p. 118-128. ISBN 978-606-95862-3-5.
4. SOLTAN, V. Human Trafficking: Legislative Framework, Investigation and Social Implications. În: *The Annals of „Dunarea de Jos" University of Galati*, 2024, Vol.7, no.2, p. 91-101, ISSN 2668-4748; e-ISSN 2668-4756.

5. PASAT, A.-O. The crime of domestic violence. Aspects of comparative law. In: *Perspectives of Law and Public Administration*, 2021, Vol. 10 Issue (3), p. 392-403, ISSN 2601-7830.
6. PASAT, A.-O. Profiling Criminals in Cyberspace. Recent Debates. In: *Cyberspace and Artificial Intelligence Law*, Contributions to the 3rd International Conference on FinTech, Cyberspace and Artificial Intelligence LawMarch 31, 2023, Bucharest, p. 41-53. ISBN 978-606-95351-7-2. https://www.webofscience.com/wos/woscc/full-record/WOS:001327197500004.
7. PASAT, A.-O. Comparative analysis in the field of customs offenses and criminal regulations in certain states in relation to the legislation of the Republic of Moldova. In: *Tribuna Juridica/Legal Tribune*, 2017, Vol. 7 Issue (1), p. 101-117. ISSN 2247-7195.
8. PASAT, A.-O. Terrorism – methods, types of terrorist activities and trends in the development of modern terrorism. In: *Review of Law and Social Studies*, 2024, Vol. 1, Issue 1, p. 49-63. ISSN 3061-2527.
9. Procuratura Generală a Republicii Moldova, Comunicat de presă: 30 iulie – Ziua mondială împotriva traficului de persoane, 2025.
10. U.S. Department of State, Trafficking in Persons Report 2024 – Moldova, Washington D.C., 2024.
11. UNODC, Global Report on Trafficking in Persons 2024, Vienna, 2024; GRETA, Reports and evaluations on Moldova, Council of Europe, 2023 – 2024.
12. GRETA, Report concerning the implementation of the Council of Europe Convention on Action against Trafficking in Human Beings by the Republic of Moldova, Strasbourg, 2023.
13. ANITP, A crescut numărul victimelor traficului de persoane, Juridice.ro, 14 aprilie 2025, https://www.juridice.ro/778968/a-crescut-numarul-victimelor-traficului-de-persoane.html?utm_source=chatgpt.com
14. Instituția Prefectului – Județul Mureș / MAI, „Tendință de creștere a traficului de persoane în România – Date statistice 2024", GOV.RO, https://ms.prefectura.mai.gov.ro/tendinta-de-crestere-a-traficului-de-persoane-in-romania-date-statistice-2024-2/?utm_source=chatgpt.com
15. Poliția Română / DIICOT, date privind dosare penale active în 2023, investigații interne și internaționale, https://politiaromana.ro/ro/stiri-si-media/comunicate/investigatii-si-actiuni-pentru-prevenirea-si-combaterea-traficului-de-persoane1706531824?utm_source=chatgpt.com
16. ANITP, „ANITP a publicat analiza datelor privind fenomenul traficului de persoane în 2024", Juridice.ro, https://www.juridice.ro/771849/anitp-a-publicat-analiza-datelor-privind-fenomenul-traficului-de-persoane-in-2024.html?utm_source=chatgpt.com
17. Info-Sud-Est, „România rămâne unul dintre cele mai mari bazine de trafic de persoane din Europa…", 2023 raport/statistici, https://www.info-sud-est.ro/romania-ramane-unul-dintre-cele-mai-mari-bazine-de-trafic-de-persoane-din-europa-semnaleaza-autoritatile-americane/?utm_source=chatgpt.com
18. GRETA, Report concerning the implementation of the Council of Europe Convention on Action against Trafficking in Human Beings by Romania, Strasbourg, 2023; UNODC, Global Report on Trafficking in Persons, Vienna, 2024.

Date despre autor:
Vadim SOLTAN, Serviciul Vamal al Republicii Moldova, doctorand, Universitatea de Stat din Moldova.
ORCID: 0009-0003-2372-1759
E-mail: vadimsoltan14@gmail.com

Prezentat: 22.09.2025